

АРХИПАСТИРСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ

Преосвященнішого Віктора Бедь, єпископа Мукачівського і
Карпатського Православної Церкви України з нагоди початку
Великого Посту

Дорогі у Христі отці, брати і сестри!

Героїчні наші українські воїни-захисники!

23 лютого 2026 року ми вступаємо у благословенний і спасенний час Великого Посту — особливий період духовного очищення, внутрішнього оновлення та глибокого переосмислення нашого життя перед Богом, перед ближніми й перед власною совістю. Цей святий шлях триватиме до 11 квітня цього року.

Піст — насамперед духовний стан

Великий Піст — це не лише утримання від певної їжі чи зовнішніх звичаїв. Передусім це стан душі, це шлях внутрішнього очищення і повернення до істини, до правди, до світла Божого, до глибини живої віри.

Піст — це:

- очищення думок і намірів;
- приборкання пристрастей та впорядкування внутрішнього життя;
- звільнення серця від злопам'ятства, гордині, роздратування й озлоблення;
- примирення з тими, з ким маємо непорозуміння;
- відмова від пустослів'я, осуду та духовної байдужості;
- оновлення в любові до Бога і ближнього.

Святе Письмо нагадує нам, що справжній піст — це «розв'язати кайдани безбожності, пута ярма розв'язати й пустити на волю утиснених, і всяке ярмо розірвати..., вломити голодному хліба свого...» (Іс. 58:6–7).

Отже, без любові й милосердя, без справедливості та внутрішньої переміни серця піст перетворюється лише на зовнішню форму, позбавлену духовної сили.

Утримання в їжі: міра і відповідальність

Церква навчає про тілесний піст як про допоміжний засіб духовної боротьби та самовдосконалення. Водночас слід пам'ятати: піст є засобом, а не самоціллю.

Не всіх однаково стосується строгий харчовий піст.

Від повного або строгого утримання можуть бути звільнені:

- воїни, які несуть службу на фронті;
- особи з важкими захворюваннями, ті, хто потребує повноцінного харчування для одужання, а також ті, хто постійно приймає ліки;
- люди старшого віку;
- вагітні жінки;
- діти й підлітки;
- ті, хто виконує надзвичайно важку фізичну працю;
- подорожуючі.

Піст не повинен шкодити здоров'ю чи наражати людину на небезпеку. Людина створена Богом для життя, для служіння і творення добра, а не для виснаження чи безрозсудного самообмеження. Тілесний подвиг має бути розумним, поміркованим і благословеним.

Там, де суворе тілесне обмеження неможливе, нехай посилюється духовна праця: молитва, милостиня, стриманість у слові, очищення власного

інформаційного простору, внутрішня дисципліна та живе виявлення любові до ближніх.

Під час Великого Посту особливо важливо навчитися постити не лише тілом, а й серцем: утримуватися не тільки від певної їжі, але й від агресії у словах, від гніву і ненависті в серці, від осуду, від духовної розсіяності та байдужості. Справжній піст очищує внутрішній світ людини, щоб у ньому зростали мир, терпеливість, мужність і любов.

Великий Піст в умовах російсько-української війни

Ми вступаємо у Великий Піст 2026 року вже у дванадцятий рік триваючої російсько-української війни, що розпочалася у лютому 2014 року з незаконної анексії Криму та воєнної агресії на сході України. Особливо ж трагічні й руйнівні її наслідки стали відчутними з початком повномасштабного вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року.

Сьогодні наш боголюбивий український народ проходить через чергову Голгофу своєї історії.

У цей час найкращі сини й дочки нашого народу — українські воїни-захисники — щоденно являють приклад мужності, героїзму, самопожертви й любові до Вітчизни України, до своїх рідних і до Української Церкви. Вони, як воїни Христові, гідно несуть свій хрест, захищаючи життя, свободу і гідність Держави України, своїх сімей і всього українського народу.

Наш піст має бути:

- молитвою за воїнів-захисників;
- підтримкою їхніх родин;
- конкретною допомогою фронту;
- внутрішньою духовною мобілізацією;
- очищенням від внутрішніх чвар і розбрату;
- утвердженням і збереженням національної та духовної єдності українського народу.

Бо не можна постити і водночас бути байдужими до болю й страждань свого народу, не вболіваючи за земну Вітчизну — Державу Україну, за героїчне Українське воїнство і за свою Помісну Автокефальну Православну Церкву України.

Не можна молитися і залишатися осторонь служіння Україні та українському народові.

Духовна програма Великого Посту

Закликаю всіх:

- утримуватися від надмірностей у їжі, розвагах та чуттєвих задоволеннях;
- частіше приступати до Таїнства Сповіді;
- з благоговінням і належною підготовкою приступати до Святого Причастя;
- брати участь у Божественних Літургіях, Літургії Передосвячених Дарів та інших богослужіннях;
- щоденно читати Святе Євангеліє та духовну літературу;
- обмежити надмірне перебування у медійному просторі, особливо у сфері розваг, пустослів'я та інформаційного шуму;
- робити конкретні справи милосердя;
- виявляти живу любов, терпеливість і підтримку ближнім.

Піст — це час відновлення внутрішньої дисципліни, ясності думки, твердості волі, очищення серця і зміцнення духовної стійкості.

Страсний тиждень — вершина Великого Посту

Наприкінці Великого Посту (6–11 квітня) ми вступимо у святий і величний Страсний тиждень — особливі дні глибокого духовного зосередження, споглядання і співпереживання спасительних страждань Господа нашого Ісуса Христа.

- Великий Понеділок (6 квітня) — спомин прокляття безплідної смоківниці та образ праведного Йосифа; заклик до духовної плідності й відповідальності за дароване нам життя.
- Великий Вівторок (7 квітня) — притчі про десять дів і про таланти; нагадування про духовну пильність, мудрість і готовність до зустрічі з Господом.
- Велика Середа (8 квітня) — спомин покаяння грішниці та зради Юди; день особистого вибору між вірністю і зрадою, між любов'ю і срібллюбством.
- Великий Четвер (9 квітня) — спомин Тайної Вечері, встановлення Таїнства Євхаристії та приклад смиренного служіння Христа, Який умив ноги Своїм учням.

- Велика П'ятниця (10 квітня) — спомин святих і спасительних Страстей Господа; день глибокої тиші, покаяння і благоговійного стояння біля Хреста.
- Велика Субота (11 квітня) — день священної тиші та очікування Воскресіння; спомин перебування Спасителя у гробі і Його сходження до аду для визволення людства від гріха й смерті.

Ці святі дні нагадують нам: через Хрест — до світла, через страждання — до перемоги, через вірність — до Воскресіння.

Надія сильніша за темряву

Сьогодні, коли безбожний московський агресор прагне зламати наш дух і посіяти страх та розпач, Великий Піст стає для нас школою внутрішнього зміцнення, духовної мобілізації та плекання стійкості.

Ми не є народом відчаю.

Ми є народом Воскресіння.

Нехай цей Піст стане для кожного:

- часом глибокого духовного очищення;
- зміцненням віри і рішучості жити за Заповідями Божими;
- поглибленням відповідальності за Україну, за своїх близьких, за Українську Церкву і за наше героїчне Українське військо;
- шляхом до духовного оновлення та зростання в любові.

Молімося за перемогу істини і правди, за справедливий мир для України, за наших рідних і близьких, за українських воїнів-захисників, за весь український народ, за родини загиблих Героїв, за майбутнє Держави України і нашої Помісної Автокефальної Православної Церкви України.

Нехай Отець Небесний — у єдності Святої Тройці: Отця, і Сина, і Святого Духа — укріпить нас у вірі та вірності, у величі серця, у силі духу, в чистоті помислів і в незламності на шляху до істини і правди.

Благословляю всіх вас на благословенний шлях Великого Посту.

Нехай Господь Бог благословляє і береже всіх вас!

З любов'ю і архипастирським благословенням

**✙ Віктор Бедь,
єпископ Мукачівський і Карпатський,
керуючий Мукачівсько-Карпатською єпархією
Православної Церкви України**

м. Ужгород

23 лютого 2026 року